

Principalele distincții oferite de Organizația Pionierilor din Republica Socialistă România

Radu TABĂRĂ*

Keywords: *communist children and youth organizations, Pioneer's Organization, Socialist Republic of Romania, medals and titles, exonomia/phaleristics*

The Main Awards of the Pioneer's Organization of Socialist Romania

The Romanian Pioneers' Organisation was a youth movement created in 1949 in order to reunite all the children aged between 7 and 14. When it was established, the Organization followed closely its sister organization from the Soviet Union in all aspects. The Soviet influence decreased significantly after 1966, when the Communist Party of Romania assumed direct control over the Pioneers' Organisation, and transformed it into a national movement.

Like all mass organizations, the Pioneers' Organisation of Romania developed its own decoration system in order to reward its members, but this was not part of the national decoration system of Romania. In the beginning the pioneer's system of decorations was relatively poor and the distinctions were produced in small numbers. After 1966, this system was gradually developed and improved in several stages, reaching its peak in the middle of the '80s. These distinctions were also produced in greater numbers. However, the expansion of the decoration system was not carried out according to a plan, nor was it given much attention, because the result was that in the end several distinctions of different ranks had the same title of "medals", and many others had the shape of a medal, although they were just insignias.

The pioneer's system of decoration consisted of: **medals** (awarded for outstanding deeds, social merits, fulfilment with good results of ones duty for several consecutive years); **titles** (awarded for outstanding deeds or good results at school); **branch medals** (awarded to those who achieved the first place in the various contests organised for the pioneers); **branch insignia** (for those with good results in certain areas of activity); **membership insignia** (for the pioneers that were members of certain circles) and **anniversary insignias and medals** (issued in order to celebrate some important moments from the history and activity of the organization).

The present study deals only with the first two types of awards, the medals and the titles, of each there were two. The medals were "The Pioneers' Merit" and "Distinguished with the Honorary Diploma of the National Council of the Pioneers' Organisation", and the titles "The Dearer" and "Leading Pioneer".

Considerații introductive

Organizația Pionierilor din România a reprezentat o organizație de masă creată în anul 1949. Inițial în rândurile ei puteau accede școlarii cu vârste cuprinse între 9 și 14¹ ani, dar ulterior limita inferioară de vârstă a fost coborâtă la 7 ani². De asemenea, statutele mai prevedeau că pot deveni pionieri doar elevii care aveau rezultate bune la învățătură,

* Locotenent în cadrul Ministerului Apărării Naționale (radu.tabara@yahoo.com)

¹ Regulamentul 1959, p. 8.

² Cutezători, nr. 190/1971 (an V), p. 6 (Proiect privind statutul unităților și detașamentelor de pionieri din Republica Socialistă Română).

respectau disciplina școlară și aveau un foarte bun comportament în societate³. În practică însă, criteriile nu au fost atât de selective, în rândul organizației fiind primiți toți elevii, începând cu clasa a II-a, indiferent de situația școlară.

La momentul înființării sale Organizația Pionierilor a fost subordonată Comitetului Central al Uniunii Tineretului Muncitor, dar după 1966 a fost trecută în subordinea directă a Partidului Comunist Român⁴. Într-o primă fază la nivelul activității și funcționării organizației a existat o puternică influență sovietică, legătura strânsă cu organizația pionierilor „I. V. Lenin”⁵ din URSS, aceasta fiind instituționalizată inclusiv prin statutele și regulamentele de organizare și funcționare⁶. După 1966 s-a acționat pentru imprimarea unui caracter național, mult mai pregnant asupra mișcării pionierești din România, constatându-se o distanțare față de modelul sovietic urmat până la momentul respectiv. Această tendință este evidențiată atât prin îndepărtarea din statutul organizației a referirilor explicite la organizația similară a pionierilor din URSS, cât și simbolic, prin adăugarea tricolorului pe marginile egale ale cravatei de pionier, anterior aceasta fiind complet roșie. Importanța și simbolistica deciziei, adoptată în anul 1972, este evidențiată de faptul că după acest moment dispare orice referire la „cravatele roșii”, sintagma fiind înlocuită invariabil cu cea de „cravatele roșii cu tricolor”⁷.

Având în vedere caracterul relativ recent al tematicii abordate și absența unor studii de specialitate, cercetarea subiectului a impus, pe lângă mijloacele tradiționale, și folosirea altor metode de cercetare: documentarea pe baza fotografiilor, interviuri cu foști pionieri și instructori sau persoane angrenate direct în activitatea de producere a distincțiilor pionierești din cadrul Monetăriei Naționale din București și fostei întreprinderi „Arădeanca” din Arad.

În studiul de față ne propunem să realizăm o abordare exhaustivă a medaliilor Organizației Pionierilor din punct de vedere funcțional, nu și tipologic. Pentru clarificare, din punct de vedere funcțional, distincțiile pionierești erau împărțite, în ordinea importanței, în:

1. *medalii* (acordate pionierilor și cadrelor didactice care îi îndrumau spre obținerea de rezultate deosebite sau fapte de eroism);

2. *titluri* (pentru fapte deosebite sau rezultate școlare meritorii);

³ *Regulamentul* 1959, p. 8.

⁴ În cadrul plenarei CC al PCR din aprilie 1966 s-a stabilit ca Organizația Pionierilor din RSR să fie condusă nemijlocit de partid, care încredința sarcina îndrumării unităților și detașamentelor de pionieri, cadrelor didactice, în calitate de comandanți instructori (art. 35 din Statutul PCR).

⁵ Organizația Pionierilor din România nu a purtat niciodată numele unei personalități din trecutul partidului comunist, spre deosebire de organizațiile similare din alte state ex. Organizația Pionierilor „Ernst Thälman” (RDG), Organizația Pionierilor „Ho și Min” (Vietnam), Organizația Pionierilor „Jose Marti” (Cuba), Organizația Dimitrovistă a Pionierilor „Septembriștii” (Bulgaria) etc.

⁶ *Regulamentul* 1959, p. 5-7.

⁷ Hotărârea de adăugare a unei benzi tricolore pe cravată a fost adoptată în cadrul primului Forum Național al Organizației Pionierilor din România, desfășurat în anul 1972 la Breaza. Forurile naționale ale organizației au reprezentat reuniuni anuale la care participau delegați ai pionierilor din toate județele pentru a dezbate diverse aspecte legate de activitatea pionierească. Forumurile se desfășurau sub forma unei tabere în perioada vacanței de vară, organizate în fiecare an într-o altă locație. Forumurile naționale erau precedate de organizarea unor forumuri județene.

3. *medaliile pe genuri de activități (Pionier sportiv, Pionier sanitar etc.)*. Acestea apar după 1980 și nu fac obiectul studiului, având în vedere că erau acordate, în general, ca premii ale unor concursuri, rolul lor fiind de a recompensa un alt gen de merite, punctuale;

4. *insigne pe genuri de activități* (pentru rezultatele obținute la concursuri pionierești sau pentru participarea la anumite evenimente);

5. *insigne de apartenență la cercuri pionierești* (pentru obținerea lor era suficientă înscrierea în anumite cercuri pionierești);

6. *medalii și insigne jubiliare sau pentru marcarea unor evenimente din viața organizației* (care puteau fi emise de Consiliul Național, Consiliile Locale sau Consiliile Județene ale Organizației Pionierilor);

7. *insigna Organizației Pionierilor* primită la intrarea în organizație.

Din punct de vedere tipologic (al formei) și distincțiile menționate la punctul 3, precum și o parte a celor de la punctul 6, pot fi considerate medalii, fiind formate dintr-o placă atașată unei barete.

Ulterior, după 1980, apar o serie de medalii pe genuri de activități (*Pionier sanitar, Pionier sportiv, Start spre viitor, Prieten al pompierilor etc.*), dar acestea nu fac obiectul studiului, având în vedere că erau oferite doar în cadrul unor competiții, deci nu puteau fi primite de toți pionierii.

În conformitate cu statutele⁸ și regulamentele Organizației Pionierilor, distincțiile pionierești se doreau o formă de recompensare a celor care se remarcă prin activități deosebite⁹, atât în plan școlar și al unității de pionieri, cât și în cel extrașcolar. Aceste distincții aveau menirea de a încuraja și stimula colectivele pionierești în domeniul învățaturii, formării deprinderilor de muncă, participării la acțiuni cu caracter patriotic, însușirii cerințelor „Codului etic al pionierului” și transunerii acestora în fapte¹⁰.

Din regulamentele referitoare la distincții am extras o serie de prevederi care fac obiectul temei abordate. Acestea stipulau că „activitatea desfășurată de pionieri, pe baza căreia pot obține distincții, trebuie să contribuie la dezvoltarea interesului pentru știință, să antreneze în munca productivă, să ajute la lărgirea orizontului cultural și să contribuie la organizarea plăcută și folositoare a timpului liber. [...] trebuia să contribuie la întărirea vieții de organizație, la dezvoltarea inițiativei, a simțului de răspundere atât față de activitatea proprie a pionierului, cât și a colectivului din care face parte”¹¹.

În perioada Republicii Populare Române, sistemul distincțiilor pionierești era unul relativ sărac, iar distincțiile instituite puțin răspândite, existând numeroase cazuri în care insigna Organizației nu era disponibilă pentru toți pionierii. În general, cu cât o unitate de pionieri era situată mai departe de marile orașe, cu atât insignele disponibile erau mai rare, pionierii din mediul rural fiind cei mai vitregiți. Deși după 1980 se constată o îmbunătățire a situației prin producerea unui număr mai mare de insigne, discrepanța dintre pionierii din mediul rural și cel urban se va menține. De asemenea, în perioada Republicii Populare asupra distincțiilor pionierești în uz era vizibilă o puternică influență sovietică, eliminată după 1968, odată cu reformarea sistemului de distincții folosit de Organizația Pionierilor.

⁸ Statutul 1980, p.18.

⁹ Regulamentul însemnelor 1976, p. 57.

¹⁰ Conținutul 1984, p. 169.

¹¹ Regulamentul însemnelor 1976, p. 57.

Sistemul distincțiilor pionierești a fost reformat și îmbunătățit după 1966, când Partidul Comunist Român preia conducerea directă a Organizației Pionierilor. După acest an, sistemul de distincții este îmbogățit cu numeroase insigne pe genuri de activități, pentru marcarea diferitelor momente aniversare din istoria și viața organizației, insigne acordate pentru participarea la concursuri sau acțiuni ale organizației etc., fiind introdusă și o ierarhizare ceva mai strictă a acestora.

Distincțiile pionierești au avut o evoluție inversă față de sistemul național de decorații, în cadrul căruia, după 1977, nu au mai fost emise decorații semnificative¹². În schimb, sistemul insinelor pionierești s-a aflat într-o continuă dezvoltare până la mijlocul anilor '80, când încep să se facă simțite efectele problemelor economice și în acest domeniu. Problemele economice s-au reflectat, în general prin emiterea unor versiuni din aluminiu (material mai ieftin decât alama folosită în mod normal) ale distincțiilor aflate în uz, reducerea dimensiunilor acestora, sau emiterea unora noi, dar de dimensiuni reduse. Se cunosc cazuri în care insignele au fost confecționate din tablă¹³ sau carton¹⁴.

După 1966 sunt introduse, treptat, o serie de distincții noi fiind stabilită și o ierarhie a acestora. Primul extras din regulamentele privind acordarea distincțiilor pionierești publicat în revista „Cutezători” apare în 1968. Din acest extras rezultă că cele mai înalte distincții care puteau fi acordate pionierilor erau titlurile *Cutezătorul* și *Pionier de frunte*. Medalia „Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor”, deși era în uz și reprezenta cea mai înaltă distincție a Organizației Pionierilor, nu este menționată, întrucât ea era destinată recompensării cadrelor care lucrau cu pionierii și personalităților din România și străinătate, care aveau legătură cu Organizația Pionierilor. Medalia putea fi acordată și ca distincție colectivă detașamentelor sau unităților de pionieri care se distingueau în activitatea depusă, însă regulamentele stipulau clar că acordarea sa individual pionierilor constituia o excepție. Din acest motiv, cea mai înaltă distincție acordată pionierilor în această perioadă era titlul *Cutezătorul*, instituit în anul 1968.

Ulterior, probabil pentru a suplini lipsa unei distincții cu titulatura de „medalie”, care să răsplătească activitățile pionierilor, în 1973, este instituită medalia *Meritul pionieresc*, care era acordată doar pionierilor.

Acest studiu abordează doar problema distincțiilor emise de Consiliul Național al Organizației Pionierilor și definite prin regulamentele Organizației Pionierilor ca fiind cele mai înalte modalități de recunoaștere și recompensare a meritelor pionierești în plan școlar (obținerea unor rezultate foarte bune mai mulți ani consecutivi, depășirea angajamentelor asumate etc.), cât și extrașcolare (fapte de eroism, salvarea unor vieți, contribuții majore la descoperiri arheologice și științifice etc.), acordarea lor fiind, în general, intens mediatizată. Distincțiile ulterioare emise pe genuri de activități și acordate pionierilor pentru clasarea pe locuri fruntașe în diversele concursuri (sportive, tehnico-aplicative, științifice etc.) nu au fost luate în considerare, deși unele dintre ele reprezintă medalii atât din punct

¹² Printre puținele excepții se numără titlul *Erou al revoluției agrare* (1986) și *A 40-a aniversare a eliberării patriei* (1984), dar acestea au un aspect mai apropiat de al unei insigne, fiind complet lipsite de grandoarea necesară unor componente ale sistemului național de decorații.

¹³ Ex. insigna *Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor Hunedoara '70*, insigna 1949-1984, emisă cu ocazia aniversării a 35 de ani de la înființarea Organizației Pionierilor.

¹⁴ Casa Pionierilor Dej a emis o astfel de insignă cu ocazia celei de-a VIII-a ediții a festivalului „Ciocârlia”. De asemenea, în 1989 a fost emisă o insignă din carton pentru a marca 40 de ani de la înființarea Organizației Pionierilor, aceasta circulând în paralel cu medalia de alamă emisă pentru a marca același moment.

de vedere al titulaturii, cât și al tipologiei. Acestea din urmă, au fost emise după 1980 (mult după instituirea medaliilor care fac obiectul studiului) și au reprezentat, de fapt, o parte a premiilor acordate pionierilor clasați pe locul I la fazele județene și naționale ale concursurilor¹⁵. De asemenea, nu au fost abordate nici medaliile aniversare emise pentru a marca 25, 30, 35 și 40 ani de la crearea Organizației Pionierilor.

Situația destul de confuză existentă atât la nivelul titulaturii, cât și al tipologiei distincțiilor pionierești este generată de faptul că la momentul instituirii lor, *Distins cu Diploma de Onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor*, *Cutezătorul și Pionier de frunte* (în anul 1968), respectiv anul 1973 pentru *Meritul Pionieresc*, acestea erau singurele distincții care aveau forma unor medalii, restul având forma unor simple insigne. În acest context, pentru ierarhizarea lor a fost suficientă împărțirea în „titluri” și „medalii”. Ulterior, după 1980, conducerea Organizației Pionierilor a emis și alte distincții, atât cu forma, cât și cu titulatura de medalii, pentru a completa sistemul distincțiilor acordate pionierilor pe genuri de activități. Dacă luăm în considerare rolul lor de a recompensa performanțele individuale obținute de pionieri într-un anumit domeniu, atunci, aceste medalii trebuie plasate în ierarhia distincțiilor pionierești pe treapta superioară insinelor și inferioară titlurilor. Situația este suplimentar complicată de existența unor distincții cu formă de medalie emise cu ocazia aniversării unor momente din istoria Organizației Pionierilor sau ca premii la unele concursuri și activități.

Cu toate acestea, forurile de conducere ale organizației nu au luat măsuri pentru clarificarea titulaturilor folosite pentru diversele distincții, ajungându-se la situația în care două categorii de distincții poartă aceeași titulatură, deși nu se aflau pe aceeași treaptă din punct de vedere ierarhic și vizau recompensarea unor aptitudini diferite. Situația a fost generată de faptul că membrii Consiliului Național al Organizației Pionierilor fie nu au sesizat inadvertența, fie (cel mai probabil) nu i-au acordat atenția necesară, considerând aspectul ca nerelevant. De asemenea, probabil că la momentul respectiv s-a considerat că pionierii se vor bucura oricum de distincții, fără a-și ridica alte probleme. Importanța redusă acordată distincțiilor pionierești rezultă destul de clar și din arbitrariul care, în general, a stat la baza acordării lor, cu excepția celor superioare, pentru care criteriile de acordare erau ceva mai rigurose respectate.

Astfel, respectând criteriul ierarhic, putem concluziona că la nivelul Organizației Pionierilor din RSR au existat două medalii: *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* și *Meritul pionieresc*, acestea putând fi acordate atât individual, cât și colectiv¹⁶. Sub acestea în ordinea importanței se aflau titlurile *Cutezătorul și Pionier de frunte* (tot în număr de două), urmate de medaliile pe genuri de activități, insigne pe genuri de activități și insigne de apartenență la unele cercuri pionierești¹⁷.

¹⁵ Însemnele 1989.

¹⁶ Regulamentul însemnelor 1976, p. 57.

¹⁷ Ex. insigne Patrula școlară de circulație, Membru al cercului UNICEF.

Catalogul medaliilor și titlurilor pionierești emise de Organizația Pionierilor din Republica Socialistă România

I. Medalii

1. Medalia *Meritul Pionieresc*

Emitent: Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

Perioada de folosire: 1973-1989

Atelier: Monetăria Statului.

Caracteristici tehnice: medalia a fost produsă în trei variante de dimensiuni diferite: varianta mare cu diametrul discului de 4,5 cm și bareta de 3,9x1,3 cm; varianta mijlocie cu diametrul discului de 3,5 cm și bareta de 3,1x1 cm; varianta mică cu diametrul de 3 cm, și bareta de 3,1x1 cm. Toate versiunile au fost realizate din alamă vopsită, peste care s-a aplicat un strat de plastic. Varianta mică a fost produsă și din aluminiu (fig. 1-4).

Descriere: distincția are formă rotundă, cu margini ondulate. Discul este împărțit radial în 14 sectoare albastre (verde foarte închis la varianta mică) delimitate prin 14 raze, iar în capătul exterior al fiecărui sector, are câte un punct roșu. În centrul discului se află o stea albă cu 14 colțuri, pe mijlocul său fiind aplicată insigna Organizației Pionierilor cu dimensiunea de 0,9 cm, la variantele mică și mijlocie și 1,3 cm la varianta mare. Bareta are formă dreptunghiulară și culoare albastră la variantele mare și mijlocie și verde închis la cea mică. Pe aceasta este scris cu majuscule aurii pe două rânduri „MERITUL / PIONIERESC”. Bareta este prinsă de disc prin intermediul unei verigi confecționate din același material cu restul medaliei. Sistemul de prindere constă într-o agrafă atașată orizontal pe reversul baretei. Nu există diferențe de desen și text între cele trei variante de mărimi diferite.

Criterii de acordare. Inițial medalia a fost creată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor pentru a fi acordată, la ieșirea din organizație, pionierilor care se evidențiaseră timp de mai mulți ani în activitatea desfășurată¹⁸. Cu toate acestea, la scurt timp regulile de acordare au fost schimbate pentru a fi oferită și pionierilor activi posibilitatea de a se califica la primirea ei. Această schimbare a avut loc probabil la sfârșitul anului 1973 sau începutul lui 1974, din acest an începând să apară fotografii cu pionieri purtând medalia.

Noile norme prevedeau că medalia se putea acorda pionierilor din clasele IV-VIII, care¹⁹ obțineau titlul *Pionier de frunte* de cel puțin două ori sau desfășurau o activitate susținută în cadrul activului pionieresc timp de cel puțin trei ani, perioadă în care se achitau cu simț de răspundere de sarcinile care le reveneau.

Nu este clar dacă pentru primirea medaliei era nevoie de îndeplinirea cumulativă a celor două criterii de acordare sau doar a unui singur. Această ambiguitate este greu de clarificat, deoarece, în ambele cazuri apar unele neconcordanțe. Dacă pornim de la premisa că era suficientă îndeplinirea unui singur criteriu din cele două, problema constă în faptul că cel de-al doilea este mult prea simplu pentru o distincție care se dorea a fi cea mai înaltă în ierarhia organizației, fiind îndeplinit de marea majoritate a pionierilor. În această eventualitate, distincția ar fi trebuit să devină una dintre cele mai comune, fapt infirmat, însă, atât de studiul fotografiilor, cât și de raritatea cu care este întâlnită distincția în

¹⁸ *Cutezători*, nr. 357/1974 (an VIII), p. 5 („Tribuna activului pionieresc. Distincții”).

¹⁹ *Cutezători*, nr. 685/1980 (an XIV), p. 3.

prezent. În situația în care criteriile de acordare ar fi fost cumulative, putem considera că cel de-al doilea este relativ inutil, având în vedere că pentru primirea de două ori a titlului *Pionier de frunte* era nevoie de un interval de 6 ani (considerând, desigur, că și criteriile pentru titlul *Pionier de frunte* trebuiau îndeplinite cumulativ). Având în vedere aceste argumente, considerăm că cel mai probabil pentru primirea distincției era nevoie de îndeplinirea ambelor criterii, iar intervalul de trei ani la care se face referire reprezintă o greșeală.

Ulterior, criteriile de acordare prevedeau că medalia se conferă pionierilor care²⁰: obțineau doi ani consecutiv media generală 10; obțineau titlul *Pionier de frunte* de cel puțin două ori; obțineau un loc fruntaș la faza județeană sau republicană a unor concursuri pe obiecte de învățământ, tehnico-aplicative, cultural-artistice sau sportive; săvârșeau fapte deosebite de eroism sau cetezanță prin servicii aduse apărării patriei, salvarea unei vieți omenești, apărarea bunurilor obștești, prevenirea unor accidente grave de circulație, descoperirea și demascarea răufăcătorilor, contribuții la descoperiri arheologice etc.

Și în cazul acestor criterii persistă o serie de ambiguități. Astfel, nu se specifică dacă pionierii trebuiau să obțină consecutiv media generală 10 în cei doi ani care precedau acordarea medaliai, sau se accepta și un interval anterior. De asemenea, nici de această dată nu se specifică dacă era nevoie de îndeplinirea cumulativă a criteriilor, sau doar a unuia singur, având în vedere că fiecare dintre acestea era suficient de exigent și restrictiv. Totuși, putem afirma cu certitudine că în cazul ultimului dintre criteriile de acordare era suficientă îndeplinirea sa pentru a primi distincția.

Medalia *Meritul pionieresc* era acordat împreună cu o diplomă (fig. 13). După anul 1976 medalia *Meritul pionieresc* preia și funcțiile titlului *Cutezătorul*, care, deși nu este desființat oficial, dispare din uzul curent, fiind acordat sporadic. Acest aspect rezultă și din modificarea criteriilor de acordare a medaliai, în sensul includerii și a celor necesare pentru acordarea titlului *Cutezătorul*, prin introducerea referirilor la săvârșirea faptelor de eroism, prevenirea incendiilor etc. Asistăm astfel la o relativă simplificare a sistemului de distincții al Organizației Pionierilor (aspect mai rar întâlnit în perioada comunistă și nu numai), prin folosirea după acest moment a medaliai *Meritul pionieresc*, atât pentru recompensarea rezultatelor deosebite în plan școlar (principalul său rol la momentul instituirii), cât și faptele deosebite în plan social (răsplătite anterior prin titlul *Cutezătorul*).

Propunerile nominale cu pionierii care urmau să primească *Meritul pionieresc* erau făcute de Birourile Consiliilor Județene ale Organizației pionierilor și aprobate de Biroul Consiliului Național al Organizației Pionierilor. Propunerile erau discutate, în prealabil, în cadrul adunării detașamentelor de pionieri. Înmânarea medaliilor se făcea în cadru solemn de un membru al Consiliului Național al Organizației Pionierilor. Pentru a sublinia importanța acestei medalii, pionierii care o primeau ca urmare a săvârșirii unor fapte de eroism erau aduși la București și decorați de un membru al Consiliului Național al Organizației Pionierilor, aceștia fiind ulterior menționați în revista *Cutezători*²¹.

Dimensiunea inițială mare a medaliai era o modalitate de accentuare a faptului că *Meritul pionieresc* reprezenta cea mai înaltă distincție pe care o putea primi un pionier, *Diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* fiind rezervată

²⁰ *Însemnele* 1989, p. 15.

²¹ *Cutezători*, nr. 922/1985, (an XIX), p. 12 („Galeria cutezătorilor”).

cadrelor sau personalităților care aveau legături cu Organizația Pionierilor. Inițial, dimensiunea medaliei nu a constituit o problemă, având în vedere că era acordată pionierilor doar la ieșirea din organizație și intrarea în UTC, moment din care ar fi trebuit purtată pe un veston, care îi putea suporta greutatea. După ce medalia a început să fie acordată și pionierilor activi, dimensiunea și greutatea mari au devenit un inconvenient, distincția nefiind adecvată pentru a fi purtată pe cămașa care constituia uniforma pionierilor, aceasta fiind prea subțire pentru a-i suporta greutatea fără riscul de a se rupe sau forma cute inestetice (pentru a suplini inconvenientul unui pionier prindeau medalia și prin maieu, situație care în timp, putea duce la deteriorarea sistemului de prindere). În aceste condiții a apărut varianta mijlocie a medaliei, care era mai ușor de purtat și contribuia la realizarea unei economii de metal.

Varianta mică a apărut mai târziu, probabil după 1982-1983, odată cu introducerea directivelor privind economisirea metalului, această variantă fiind de două ori mai mică decât varianta mare a medaliei. Ulterior, pentru o economie suplimentară, modelul mic al medaliei a fost emis și într-o versiune realizată din aluminiu (fig. 4). De asemenea, reducerea dimensiunilor a avut loc și pe fundalul unei dorințe de uniformizare și standardizare, specifice orânduirilor comuniste. Astfel, varianta mică a medaliei ($\varnothing = 3$ cm) era apropiată de dimensiunile celorlalte distincții pionierești importante, titlurile *Cutezătorul* și *Pionier de frunte*, al căror diametru era de 2,8 sau 3,2 cm și al medaliilor acordate pe genuri de activități, care aveau dimensiuni asemănătoare²².

Și alte distincții pionierești au trecut printr-un proces similar de reducere treptată a dimensiunilor, cel mai elocvent exemplu fiind cel al insignei *Patrula școlară de circulație*, care a avut o dimensiune inițială de 4,5x3,5 cm, redusă ulterior la 3,5x2,7 cm și în final la 2,5x2 cm. Și în acest caz, varianta mică a insignei fost emisă și într-o versiune realizată din aluminiu.

2. Medalia *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor*

Emitent: Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

Perioada de folosire: 1969²³-1989

Atelier: Monetăria Statului.

Caracteristici tehnice: dimensiunea plăcii medaliei este de 2,7x2,1 cm, iar a baretei de 2x1 cm. Medalia a fost realizată din alamă cu email cald și alamă vopsită și plastifiată (fig. 12).

Descriere: Medalia are forma unui pentagon de culoare grenă cu vârful îndreptat în jos. Cele două laturi inferioare sunt mărginite de două ramuri aurii de lauri. Pe mijlocul distincției este aplicată emblema Organizației pionierilor. Bareta are formă dreptunghiulară și culoare grenă. Pe aceasta este scris pe patru rânduri cu majuscule aurii textul „DISTINS / CU DIPLOMA / DE / ONOARE”. Medalia apare în două variate, diferența constând în dimensiunea literelor cu care este scris textul. Bareta este prinsă de disc prin intermediul

²² Medalia *Prieten al pompierilor* avea diametrul discului medaliei de 3 cm, medalia *Prieten al grănicerilor* ($\varnothing = 3$ cm), *Start spre viitor* ($\varnothing = 3$ cm) etc.

²³ Medalia nu se regăsește în *Regulamentul privind distincțiile pionierești* din 1968, dar începe să fie menționată în revista „Cutezătorii” în anul 1969, iar în 1970 apar și primele poze cu persoane care o poartă, de obicei personalități autohtone sau din străinătate. În acest context putem concluziona că medalia *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* a fost instituită în anul 1969.

unei verigi confecționate din același material cu restul medaliei. Sistemul de prindere constă într-o agrafă atașată orizontal pe reversul baretei.

*Criterii de acordare*²⁴. Medalia se acorda comandanților-instructori, instructorilor uteciști, conducătorilor de cercuri și formații pionierești și activiștilor organizației care au obținut rezultate deosebite timp de mai mulți ani în activitatea de educare comunistă, patriotică, revoluționară și formare multilaterală a pionierilor, școlarilor și șoimilor patriei.

În mod excepțional medalia putea fi acordată și: unor unități de pionieri și case ale pionierilor și șoimilor patriei; cercurilor tehnico-aplicative; formațiilor și ansamblurilor cultural-artistice sau sportiv-turistice din școli sau casele pionierilor și șoimilor patriei; întreprinderilor economice și unităților socialiste din agricultură; Consiliilor Organizației Pionierilor. Tot în mod excepțional această distincție putea fi acordată pionierilor care au obținut diploma și medalia *Meritul pionieresc*, care aveau rezultate deosebite de valoroase în domeniul activităților tehnico-științifice, cultural-artistice și sportive sau care săvârșeau fapte deosebite de cutezanță și eroism. Medalia era acordat împreună cu o diplomă (fig. 14).

Propunerile de acordare a medaliei *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* erau realizate de Birourile Consiliilor Județene (al Municipiului București) ale Organizației Pionierilor și erau aprobate de Biroul Consiliului Național al Organizației Pionierilor²⁵.

Înmânarea distincției se făcea anual, în cadru festiv, de un membru al Consiliului Național al Organizației Pionierilor. Excepție de la această regulă făceau personalitățile din străinătate și din țară, care puteau fi decorate pe durata întregului an, de obicei în timpul vizitelor organizate la sediul Organizației Pionierilor sau la forumurile pionierești. De obicei, până în anul 1975, personalităților care primeau medalia *Diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* le era acordat simultan și titlul *Cutezătorul*.

II. Titluri

1. Titlul *Cutezătorul*

Emitent: Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

Perioada de folosire: 1968-1989

Atelier: Monetăria Statului.

Caracteristici tehnice: medalia a fost produsă în două variante de dimensiuni diferite: varianta mare cu diametrul discului de 3,2 cm și bareta de 3x0,7 cm; varianta mică cu diametrul discului de 2,8 cm și bareta de 2,8x0,8 cm. În ambele cazuri distincția a fost realizată din alamă vopsită și plastifiată (fig. 10-11).

Descriere *avers*: corpul este rotund cu un contur lat de 1 mm în culoarea materialului din care este realizată distincția (auriul pentru alamă și argintiu la cele din aluminiu), în centrul său regăsindu-se insigna Organizației pionierilor înconjurată în partea superioară de un fond alb traversat de raze în culoarea conturului. Sub insignă apare o eșarfă de culoare albastru deschis (sau albastru verzui), pe care sunt desenate două ramuri de lauri care pornesc din punctul central în direcții opuse. Bareta are forma unei eșarfe roșii cu trei

²⁴ *Regulamentul însemnelor* 1976, p. 66.

²⁵ *Regulamentul însemnelor* 1976, p. 66.

pliuri în fiecare parte și capetele decupate spre interior, pe care scrie cu majuscule „CUTEZĂTORUL”.

Pe reversul discului este scris cu majuscule pe două rânduri „DISTINS CU TITLUL / CUTEZĂTORUL”. Dimensiunea scrisului și distanța dintre cele două rânduri poate varia. Scrisul poate fi în relief sau pansonat.

Nu există diferențe de desen sau text între *varianta mică* și cea *mare*. Bareta este prinsă de disc prin intermediul unei verigi confecționate din același material cu restul medaliei. Sistemul de prindere constă într-o agrafă atașată orizontal pe reversul baretei.

Criterii de acordare: Titlul era acordat pionierilor²⁶, indiferent de vârstă, care se remarcă prin fapte deosebite, cum ar fi: servicii aduse apărării și securității patriei; salvarea unei vieți omenești; contribuții la apărarea bunurilor obștești și personale (prevenirea și stingerea incendiilor, salvarea unor bunuri materiale în cazul inundațiilor sau altor calamități naturale, descoperirea și demascarea unor răufăcători, contribuții la descoperiri arheologice etc.); prevenirea unor accidente grave de circulație. Deși nu se specifică, era suficientă îndeplinirea unui singur criteriu de acordare dintre cele enumerate pentru a primi distincția. Această situație rezultă și din articolele publicate în revista „Cutezători” despre pionierii distinși cu titlul *Cutezătorul*, în care erau descrise și faptele prin care se evidențiaseră.

Se remarcă faptul că toate criteriile de acordare se regăsesc și în cazul medaliei *Meritul pionieresc*. Un alt aspect interesant este primul criteriu de acordare „servicii aduse apărării și securității patriei”, care, având în vedere vârsta lor, era aproape imposibil de îndeplinit de pionieri, chiar și în vreme de război. Prin introducerea acestui criteriu, s-a urmărit, probabil, realizarea unei trimiteri spre povestirile legate de unele fapte deosebite săvârșite de copii în sprijinul Partidului Comunist Român, în perioada în care acesta s-a aflat în ilegalitate sau în timpul celui de-al doilea război mondial, după 23 august 1944. Totuși, având în vedere că și în aceste perioade acțiunile în care au fost implicați copii au fost relativ puține, putem concluziona că introducerea și menținerea respectivului criteriu s-a dorit a fi în principal un imbold generic pentru întărirea spiritului patriotic și mai puțin un criteriu de acordare în sine.

Titlul *Cutezătorul* era însoțit de o diplomă (fig. 16). Propunerile de acordare a titlului *Cutezătorul* erau făcute de comandamentul detașamentului de pionieri, cu acordul comandantului unității și erau aprobate de biroul consiliului Organizației Pionierilor ierarhic superior. Titlul *Cutezătorul* era înmănat de comandantul unității în cadru solemn, imediat după ce biroul consiliului Organizației Pionierilor ierarhic superior aproba acordarea distincției.

Cu toate că titlul nu a fost desființat oficial, după 1975 el nu a mai fost acordat decât sporadic, rolul său fiind preluat de medalia *Meritul pionieresc*. Raritatea după 1980 este evidențiată și de faptul că existența sa nu mai este menționată în extrasele din regulamentele privind acordarea distincțiilor pionierești publicate în revista „Cutezători”²⁷ și nici în regulamentul distincțiilor pionierești din 1989²⁸. Totuși, o dovadă în sensul că nu a fost desființat este faptul că în 1981, cu ocazia Forumului Național al Organizației Pionierilor desfășurat la Brașov, cosmonautului Dumitru Prunariu (originar din această localitate și

²⁶ Regulamentul însemnelor 1976, p. 64-65.

²⁷ *Cutezători*, nr. 685/1980 (an XIV), p. 3.

²⁸ *Însemnele* 1989.

invitat să participe la eveniment) i s-a conferit medalia *Meritul pionieresc* și titlul *Cutezătorul*²⁹. De asemenea, existența și condițiile acordării sale sunt menționate în manualele privind activitatea cu pionierii³⁰. Criteriile de acordare menționate cu această ocazie sunt identice cu cele apărute în regulamentul privind acordarea distincțiilor pionierești publicat în 1976.

2. Titlul *Pionier de frunte*

Emitent: Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

Perioada de folosire: 1968-1989

Atelier: Monetăria Statului.

Caracteristici tehnice: medalia a fost produsă în două variante de dimensiuni diferite: varianta mare cu diametrul discului de 3,2 cm și bareta de 3x0,7 cm; varianta mică cu diametrul discului de 2,8 cm și bareta de 2,8x0,8 cm. La varianta din aluminiu bareta are dimensiunea de 3x0,9 cm. Distincția a fost realizată din alamă vopsită și plastifiată, aluminiu vopsit plastifiat și neplastifiat. La varianta din aluminiu și bareta poate fi plastifiată sau neplastifiată (fig. 5-9).

Descriere: *avers*: desenul este identic cu cel care apare pe titlul *Cutezătorul*. Bareta are forma unei eșarfe albastru deschis (sau albastru verzui) cu trei pliuri în fiecare parte și capetele decupate spre interior, pe care scrie cu majuscule „PIONIER DE FRUNTE”. Bareta este prinsă de disc prin intermediul unei verigi confecționate din același material cu restul medaliei. La variantele din aluminiu partea din bareta de care este atașată veriga de prindere este mult mai mare, ocupând întreaga suprafață de sub eșarfă (0,7 cm), decât la cele din alamă, unde este o simplă verigă (0,2 cm) (fig. 8-9).

Pe *reversul* discului este scris cu majuscule pe două rânduri „DISTINS CU TITLUL / PIONIER DE FRUNTE”. Dimensiunea scrisului și distanța dintre cele două rânduri poate varia. De asemenea, scrisul poate fi în relief sau pansonat. Nu există diferențe de desen sau text între *varianta mică* și cea *mare*. Sistemul de prindere constă într-o agrafă atașată pe reversul baretei. Deși modelul desenat pe toate versiunile este același, el prezintă numeroase variații, atât la nivelul dimensiunii desenului sau a modului în care sunt reprezentate elementele desenului (fig. 7), cât și al scrisului de pe reversul discului, care poate fi pansonat sau în relief, iar mărimea caracterelor și distanța dintre rânduri variază destul de mult. Situația apare datorită faptului că *Pionier de frunte* a fost una dintre cele mai răspândite distincții acordate pionierilor, motiv pentru care a fost realizată în mai multe serii și în ani diferiți. În acest context, distincția a fost realizată cu ștanțe diferite, pentru că uneori, mai ales în ultimii ani ai regimului comunist, exista practica topirii ștațelor considerate neesențiale pentru recuperarea metalului. De asemenea, au existat și cazuri în care Monetăria Statului a subcontractat altor ateliere realizarea acestor distincții. În aceste situații, atelierul producător primea o schiță a piesei pe baza căreia era realizată ștanța, care putea prezenta unele mici variații față de modelele produse la Monetăria Statului. Existența variațiilor la o piesă relativ importantă în ierarhia distincțiilor pionierești este și o dovadă suplimentară a faptului că acestora nu li se acorda o atenție deosebită în procesul de fabricație și în consecință nu au fost foarte atent supravegheate.

²⁹ *Cutezătorii*, nr. 724/1981, (an XV), p. 6 („Forumul național al pionierilor”).

³⁰ *Confinutul* 1984, p. 171.

De asemenea, autoritățile nu și-au pus problema posibilității ca distincțiile să fie falsificate, având în vedere ele că nu făceau parte din sistemul național de decorații.

Criterii de acordare. Acestea au suferit mai multe modificări de-a lungul timpului, regulamentul inițial stipulând că titlul putea fi acordat pionierilor care³¹: obțineau timp de trei ani consecutivi note de 9 și 10 la toate disciplinele de învățământ și 10 la purtare; dețineau cel puțin două trese pionierești³², dintre care una obținută în clasele III-IV. În anul 1976 criteriile de acordare au fost modificate, noile prevederi stipulând ca titlul putea fi primit de pionierii din clasele IV-VIII care³³: au obținut trese pionierești de trei ori consecutiv; au obținut de două ori distincția și diploma *Fruntaș în munca patriotică*³⁴; participau activ și cu inițiativă la activitatea grupelor, detașamentelor și unităților de pionieri. Având în vedere criteriile de acordare și coroborându-le cu cele ulterioare, putem presupune că era nevoie de îndeplinirea cumulativă a criteriilor.

Ulterior criteriile de acordare prevedeau³⁵ că titlul poate fi conferit elevilor din clasele III-VIII, care au obținut trese pionierești doi ani consecutiv și în fiecare an cel puțin una dintre insignele acordate pe genuri de activități. Modificarea criteriilor de acordare a reprezentat atât o simplificare (prin reducerea de la doi la trei a numărului de ani consecutivi în care trebuiau obținute trese pionierești), cât și o adaptare la diversificarea puternică a sistemului distincțiilor pionierești care avusese loc între timp.

Un pionier putea primi de-a lungul carierei titlul *Pionier de frunte* de maximum trei ori: după obținerea primului titlu acesta trebuia să obțină trese încă doi ani consecutiv pentru a-l primi pe al doilea și apoi încă doi ani pentru al treilea. În varianta inițială a criteriilor de acordare titlul putea fi primit doar de două ori. Titlul *Pionier de frunte* era acordat însoțit de o diplomă, albastră (pentru pionierii din clasele II-IV) sau galbenă (pentru cei din clasele V-VIII) (fig. 15). Propunerile de acordare a titlului erau făcute de comandamentul detașamentului de pionieri, cu acordul comandantului unității și erau aprobate de biroul consiliului Organizației Pionierilor ierarhic superior. Acest titlu era înmănat de pionierul comandant al unității în cadru solemn, cu ocazia „Zilei pionierului” (primul sfârșit de săptămână din vacanța de vară).

Modalitate de purtare. Inițial regulamentele privind distincțiile pionierești prevedeau că titlurile *Pionier de frunte* și *Cutezătorul* se purtau pe partea stângă a pieptului³⁶, alături de celelalte insigne pe genuri de activități și insigna organizației. Regulamentele ulterioare

³¹ *Cutezătorii*, nr. 34/1968 (an II), p. 3 („Distincțiile pionierești”).

³² Tresele pionierești au fost instituite în anul 1968 și acordate pentru îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: respectarea regulamentului și îndatoririlor pionierești; medii peste 8 la toate materiile de învățământ și 10 la purtare; apartenența la o formațiune cultural-artistică, sportivă sau cerc de elevi din cadrul școlii, casei sau Palatului pionierilor; participarea la acțiuni social-utile inițiate de detașamentul sau unitatea de pionieri. Ulterior, regulile de acordare au devenit mai stricte, pentru primirea lor pionierii trebuind să: participe activ și cu inițiativă la viața grupe, detașamentului și unității; învețe bine și să obțină la sfârșitul anului școlar medii de cel puțin 9 la toate obiectele de învățământ și 10 la purtare; obțină cel puțin o insignă pe genuri de activități. Tresele existau în două variante de culori, albastre pentru pionierii din clasele III-IV și galbene pentru cei din clasele V-VIII.

³³ *Regulamentul însemnelor* 1976, p. 64-65.

³⁴ Insigna a fost instituită în 1973 și era acordată pionierilor care participau activ la activități de muncă patriotică, recuperarea și reciclarea metalului, sticlei și hârtiei, colectare de plante medicinale, creșterea animalelor mici etc., criteriile suferind unele variații și modificări de-a lungul timpului.

³⁵ *Însemnele* 1989, p. 15.

³⁶ *Regulamentul distincțiilor* 1968, p. 6.

prevedeau că atât medaliile cât și titlurile pionierești trebuiau purtate pe partea dreaptă a pieptului³⁷, spre deosebire de celelalte distincții, care se purtau pe partea stângă. Decizia de schimbare a modalității de purtare a fost luată după diversificarea și creșterea numărului de insigne acordate pionierilor, aceasta reprezentând, probabil, o modalitate de a le pune în evidență, după modelul de purtare existent și în cadrul sistemului național de decorații.

În practică, aceste reglementări au fost rar respectate, majoritatea pionierilor necunoscându-le, și, în consecință, purtându-le în funcție de propriul gust, după cum reiese din majoritatea fotografiilor. Situația reflectă și dezinteresul sau prea puțină atenție acordată de comandanții instructori acestor aspecte și faptul că, probabil, criteriile de acordare și modalitatea de purtare nu erau aduse la cunoștință elevilor, situație confirmată și de discuțiile purtate cu foști pionieri.

Evidența acordării distincțiilor³⁸.

Conform reglementărilor existente, evidența se păstra:

a) la nivelul unităților de pionieri era ținută, într-un registru special dedicat, evidența nominală a tuturor distincțiilor pionierești acordate (insigne pe genuri de activități, trese, titluri, medalii și diplome). Responsabil pentru această activitate era comandantul unității, ajutat de 2-3 cadre din consiliul comandanților-instructori;

b) la nivelul consiliilor municipale (de sector), orașenești și comunale era ținută evidența nominală a pionierilor distinși cu titlurile *Pionier de frunte* și *Cutezătorul*, medaliile *Meritul pionieresc* și *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor*, *Diploma de onoare a Consiliului Județean al Organizației Pionierilor*, precum și a detașamentelor și unităților de pionieri distinse cu diploma „Grupă fruntașă”, „Detașament fruntaș” și „Unitate fruntașă”;

c) la nivelul consiliilor județene (al Municipiului București) era ținută o evidență:

- nominală a medaliilor *Meritul pionieresc* și *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* acordate, precum și a *Diplomelor de onoare ale Consiliilor Județene ale Organizației Pionierilor* și a unităților de pionieri distinse cu diploma „Unitate fruntașă”;

- numerică a insinelor acordate pe genuri de activități, treselor, titlurilor și diplomelor de grupă și detașament fruntaș;

d) la nivelul Consiliului Național al Organizației Pionierilor se ținea:

- evidența nominală a medaliilor *Meritul pionieresc* și *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* acordate;

- evidența numerică a celorlalte distincții pionierești distribuite în țară.

De asemenea, distincțiile pionierești primite trebuiau înscrise și în carnetul de evidențiere al pionierului, în spațiul special dedicat, dar în practică aceasta prevedere era rareori respectată, majoritatea carnetelor fiind completate doar cu datele de identificare ale deținătorilor.

Din punct de vedere al numărului de distincții emise și acordate, pe primul loc se situează titlul *Pionier de frunte*, urmat de medalia *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor*, titlul *Cutezătorul* și medalia *Meritul pionieresc*, acestea din urmă aflându-se relativ la egalitate. Clasamentul a fost realizat atât

³⁷ Regulamentul însemnelor 1976, p. 66.

³⁸ Regulamentul însemnelor 1976, p. 71-72.

pe baza frecvenței cu care distincțiile apar în fotografii, cât și a numărului în care acestea mai pot fi găsite în prezent (în cadrul târgurilor de antichități, site-urilor specializate în vânzări pe Internet, magazinelor de antichități etc.). În cazul medaliei *Meritul pionieresc* nu avem suficiente date și argumente pentru a ne pronunța care dintre cele trei variante de mărimi diferite a fost cea mai răspândită, dar pe baza fotografiilor studiate putem estima că este vorba despre cea mijlocie sau cea mică, varianta mare fiind mai rară.

Ierarhia din acest clasament este generată de criteriile de acordare pentru titlul *Pionier de frunte*, care au făcut posibil ca un pionier să îl obțină de mai multe ori, astfel încât titlul a devenit una dintre cele mai răspândite distincții la nivelul Organizației Pionierilor. De partea cealaltă, frecvența cu care a fost acordată medalia *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* se înscrie în obiceiurile perioadei comuniste, care puneau un accent deosebit pe recompensarea prin diverse insigne, diplome, medalii și titluri a persoanelor evidențiate în toate domeniile de activitate ale societății. În acest context, medalia a fost acordată pe scară largă activiștilor din cadrul Consiliului Național al Organizației Pionierilor și cadrelor care lucrau cu pionierii, motiv pentru care și-a pierdut din caracterul său exclusivist de cea mai înaltă decorație emisă la nivelul Organizației Pionierilor. Cu toate acestea, până în prezent nu am identificat nici un caz în care medalia să fi fost acordată și pionierilor individual.

Analiza criteriilor de acordare a distincțiilor pionierești arată că la nivelul acestora au existat numeroase ambiguități legate atât de modul de îndeplinire al criteriilor (cumulativ, al tuturor criteriilor enumerate, doar a unuia singur sau orice altă combinație), cât și de criteriile în sine, care uneori erau neclare. De asemenea, au existat și cerințe greu de îndeplinit de pionieri, dar menținute cu scopul de a întări spiritul civic și patriotismul copiilor. Toate aceste scăpări au avut ca efect apariția unui anumit grad de arbitrar în procesul de evaluare a îndeplinirii criteriilor de acordare, distincțiile putând fi acordate și unor pionieri mai puțin merițiți, dar care se bucurau (ei sau părinții) de relații bune cu profesorii. Această situație a apărut cu precădere în cazul titlului *Pionier de frunte*, care a devenit una dintre cele mai acordate și comune distincții pionierești.

Un alt element care se remarcă este faptul că asupra distincțiilor pionierești sunt vizibile atât efectele problemelor economice cu care s-a confruntat România în ultima perioadă a regimului comunist, cât și ale politicii de economisire a materialelor feroase. Astfel, cu excepția medaliei *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor*, toate celelalte distincții au trecut printr-un proces de reducere a dimensiunilor, iar titlul *Pionier de frunte* a fost emis pe scară largă în varianta din aluminiu, un material mai ieftin decât alama. Și medalia *Meritul pionieresc* a fost emisă într-o variantă din aluminiu, dar aceasta a fost mai rară.

Sistemul distincțiilor pionierești a fost unul destul de dezorganizat și confuz, existând situații în care distincții de rang diferit aveau aceeași titulatură de „medalie” sau un număr mare de distincții care, deși nu sunt medalii, au această formă. Situația confuză a fost generată de dezvoltarea în etape a sistemului distincțiilor pionierești, fără a urma un plan prestabilit sau a ține cont de distincțiile deja existente și titulatura lor. De asemenea, o contribuție la această situație a avut-o și faptul că pe lângă Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Consiliile Județene ale Organizației Pionierilor și comisiile pe domenii de activitate din cadrul Consiliului Național al Organizației Pionierilor puteau emite insigne sau

orice alt gen de distincții pentru a marca desfășurarea unor acțiuni și evenimente în a căror organizare erau direct implicate³⁹.

Toate aceste probleme au apărut datorită importanței și atenției reduse acordată de autorități sistemului de distincții pionierești, cât și a faptului că acesta era perceput în principal ca mod de stimulare a pionierilor și mai puțin ca un sistem de distincții în sine. Datorită acestei abordări, era suficientă existența unor distincții, fără a conta denumirea și aspectul lor. De asemenea, distincțiile erau și o modalitate mai ieftină de a încuraja și recompensa rezultatele bune în plan școlar și extrașcolar, acordarea unei insigne putând suplini nevoia unor premii mai costisitoare. Putem estima că această situație era și pe placul copiilor, dacă luăm în considerare că spre deosebire de premiile uzuale (cărți, rechizite etc.) distincțiile puteau fi etalate zilnic.

³⁹ *Regulamentul însemnelor* 1976, p. 50.

Lista ilustrațiilor / Illustration List

- Fig. 1 – varianta mare a medaliei *Meritul pionieresc*;
 Fig. 2 – varianta mijlocie a medaliei *Meritul pionieresc*;
 Fig. 3 – varianta mică a medaliei *Meritul pionieresc*;
 Fig. 4 – varianta mică a medaliei *Meritul pionieresc* în versiunea din aluminiu;
 Fig. 5 – varianta mare a titlului *Pionier de frunte*, avers și revers;
 Fig. 6 – varianta mică a titlului *Pionier de frunte*, versiunea din alamă, avers și revers;
 Fig. 7 – varianta mică a titlului *Pionier de frunte*, versiunea din alamă, avers și revers. Pe această piesă este vizibilă diferența de desen față de piesa anterioară;
 Fig. 8 – varianta mică a titlului *Pionier de frunte*, versiunea din aluminiu cu discul plastifiat și bareta neplastifiată, avers și revers;
 Fig. 9 – varianta mică a titlului *Pionier de frunte*, versiunea din aluminiu neplastifiat, avers și revers;
 Fig. 10 – varianta mare a titlului *Cutezătorul*, avers și revers;
 Fig. 11 – varianta mică a titlului *Cutezătorul*, avers și revers;
 Fig. 12 – medalia *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor* în cele două variante ale sale;
 Fig. 13 – diploma aferentă medaliei *Meritul pionieresc*;
 Fig. 14 – diploma aferentă medaliei *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor*;
 Fig. 15 – diploma aferentă titlului *Pionier de frunte* în cele două variante de culori;
 Fig. 16 – diploma aferentă titlului *Cutezătorul*;
 Fig. 17 – opt pionieri după ceremonia de primire a titlului *Cutezătorul* purtând distincțiile în mod greșit pe partea stângă a pieptului și diplomele aferente. Se remarcă faptul că niciunul nu are pe piept insigna organizației, o dovadă că aceasta ajungea destul de greu în mediul rural⁴⁰;
 Fig. 18 – chirurgical francez Christiaan Barnard decorat cu medalia *Distins cu diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor*, varianta mare a titlului *Cutezătorul* și medalia expedițiilor *Cutezătorii* în timpul unei vizite la Palatul Pionierilor din București⁴¹;
 Fig. 19 – un grup de pionieri decorați în cadrul unei ceremonii desfășurate la București cu medalia *Meritul pionieresc*. În cazul acestora se remarcă faptul că toți poartă în mod corect medalia pe partea dreaptă a pieptului, aspect datorat probabil faptului că distincția le fusese prinsă de un membri din Consiliul Național al Organizației Pionierilor⁴²;
 Fig. 20 – pionier comandant de unitate (șnur albastru închis) purtând pe partea stângă a pieptului trei titluri *Pionier de frunte*. Pe partea dreaptă poartă medalia jubiliară *25 de ani de la crearea Organizației Pionierilor din România*”, insigna turistică *Tot înaine*, insigna *Tot înaintea cercurilor și formațiilor cultural-artistice* și încă o insignă neidentificată. Pe epoleți are două trese albastre și una galbenă⁴³.

⁴⁰ *Cutezătorii*, nr. 127/1970, (an IV), p. 2.

⁴¹ *Cutezătorii*, nr. 12/1972, (an VI), p. 7 („Chirurgical de renume mondial Christiaan Barnard în vizită la Palatul Pionierilor”).

⁴² *Cutezătorii*, nr. 922/1985, (an XIX), p. 12 („Galeria cutezătorilor”).

⁴³ *Cutezătorii*, nr. 355/1974, (an VIII), p. 7 („Cravatele roșii cu tricolor pe itinerarele insurecției”).

Bibliografie / Bibliography

- Carnetul 1983 – Carnetul comandantului-instructor de pionieri, editat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, București, 1983;
- Conținutul 1984 – Conținutul și metodică activităților cu șoimii patriei și pionierii – manual pentru licee pedagogice, Editura Didactică și Pedagogică (tipărit la Întreprinderea Poligrafică Craiova), 1984;
- Însemnele 1989 – Însemnele și distincțiile Organizației Pionierilor și ale Organizației Șoimilor Patriei, editat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, București, 1989;
- Regulamentul 1959 – Regulamentul Organizației de Pionieri din Republica Populară Română, editat de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor, Atelierele grafice nr. 4, 1959;
- Regulamentul distincțiilor 1968 – Regulamentul pentru acordarea distincțiilor pionierești, editat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, 1968;
- Regulamentul 1976 – Regulamentul însemnelor și distincțiilor pionierești al Consiliului Național al Organizației Pionierilor, București, 1976;
- Regulamentul 1964 – Regulamentul Organizației de Pionieri din Republica Populară Română, editat de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor 1964;
- Statutul 1980 – Statutul Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România, Editura Politică, București, 1981;

Abrevieri bibliografice

- Cutezători – Cutezători. Revistă săptămânală editată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, București.

Fig. 1 6,5x5 cm

Fig. 2 5,5x4 cm

Fig. 3 4,6x3 cm

Fig. 4 4,6x3 cm

Fig. 5 4,5x3,2 cm

Fig. 6 4x2,8 cm

Fig. 7 4x2,8 cm

Fig. 8 4,5x2,8 cm

Fig. 9 4,5x2,8 cm

Fig. 10 4,5x3,2 cm

Fig. 11 4x2,8 cm

Fig. 12 4,7x2 cm

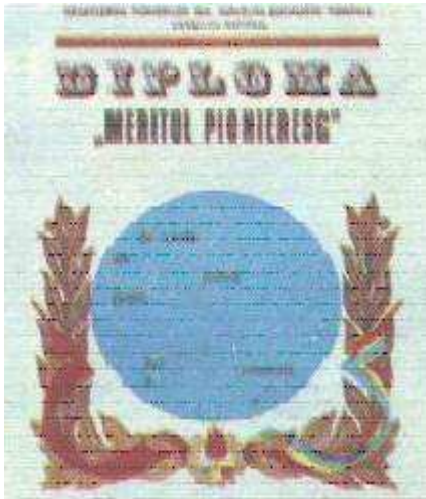

Fig. 13

Fig. 14

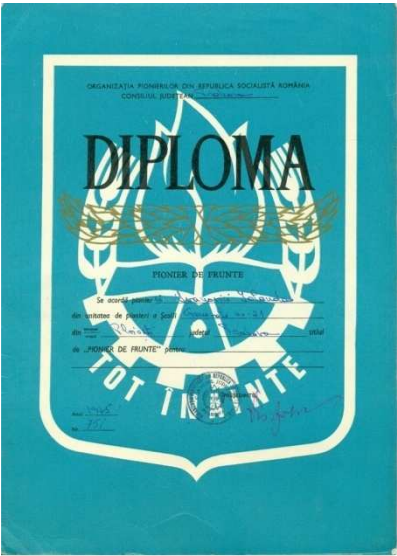
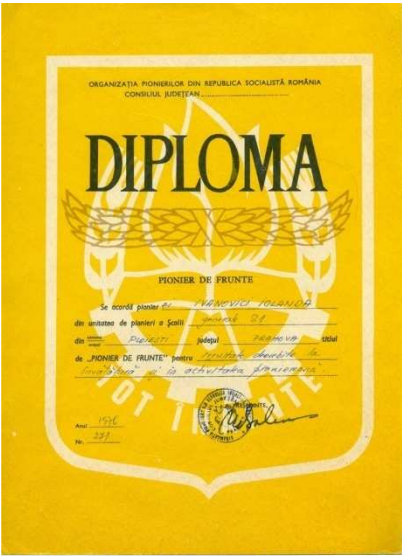

Fig. 15

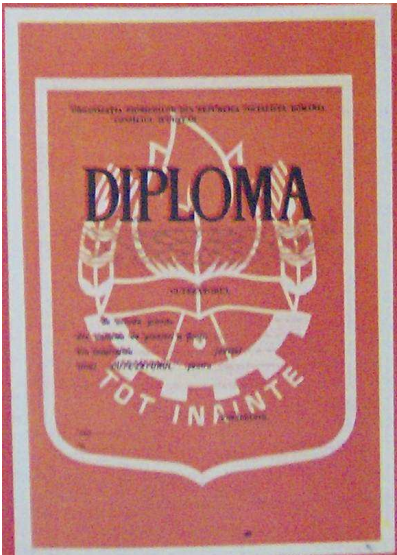

Fig. 16.

Fig. 17

Fig. 18

Fig. 19

Fig. 20